

Grøn cabomba (*Cabomba caroliniana*)

Videnskabeligt navn: *Cabomba caroliniana*

Synonymer:

Kaldenavn: Grøn cabomba, Carolina cabomba

Status i Danmark: Invasiv⁹

Omfattet af: EU-listen over invasive arterer⁸

Cabomba caroliniana, Foto: Leslie J. Mehrhoff, University of Connecticut, Bugwood.org

Beskrivelse

Grøn cabomba er en flerårig vandplante, der findes i ferskvand. Planten er oftest rodfæstet, men den kan leve uden en rodfæstning i 6-8 uger. Stænglen er grønlig til brunlig. Den er trind og bliver normalt 3-4 m, men kan blive helt op til 10 meter¹. Planten har undervandsblade såvel som flydeblade, der kun ses på blomstrende skud. Undervandsbladene sidder parvis eller i 3-tallige kranse. De er vifteformede, fint gaffeldelte, nogen gange med mere end 3 delinger. Bladene udskiller en geleagtig, noget klæbende slim^{1,2}. Flydebladene er langstilkede og smalt båndformede. Blomsterne er hvide med 5-7 kronblade, de måler ca. 2 cm og udgår fra spidsen af stænglen¹. Blomsterne bestøves af små fluer. Grøn cabomba spredes effektivt ved vegetativ spredning med løsrevne stængeldele¹. Den vokser i stillestående vand og svagt strømmende vandløb. Arten tåler ikke udtørring².

Forvekslingsmuligheder

Når grøn cabomba blomstrer kan den forveksles med arter af vandranunkel, *Batrachium* spp., men den adskilles fra disse på de stilkede, vifteformede undervandsblade¹. Desuden kan den forveksles med vandplanter som hornblad (*Ceratophyllum* spp.) og tusindblad (*Myriophyllum* spp.), som den også adskilles fra på bladkaraktererne^{1,2}.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Grøn cabomba er hjemmehørende i tempereret og subtropisk Nord- og Sydamerika. Arten har været anvendt som akvarieplante og er spredt herfra ved udsætning eller bevidst udplantning¹. Arten er på EU-listen og må ikke længere handles og holdes som akvarieplante og udsættes i naturen⁷. Grøn cabomba findes i dag i to søer i et forladt grusgravs område i Hedeland nær Roskilde. Her blev arten opdaget i 2013. Arten har været forsøgt bekæmpet på lokaliteten ved tildækning af søen. Projektet afsluttes og evalueres i 2022.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre 'spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner', økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	2	2	2	2	1	0
Datakvalitet	Middel	Middel	Middel	Middel	Usikker	Sikker

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for grøn cabomba er vurderet til middel. Arten spredes både vegetativt og via frø. Løsrevne blade og stængeldele kan fortsætte væksten i op til 2 måneder og kan derved sprede planten indenfor det samme vandsystemer eller andre vandsystemer, hvis plantedelene spredes med fx fugle¹. Plantefragmenter kan gendannes til en hel plante, så længe de bærer mindst et bladpar³.

Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevarings- og naturværdi for grøn cabomba er vurderet til middel. Grøn cabomba vokser i mere eller mindre næringsrige, neutrale - alkaliske søer, hvor den kan findes ud til ca. 3 m's dybde^{1,2}.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Grøn cabomba er vurderet til at påvirke hjemmehørende arter middel. Den danner tætte tæpper, der udskygger den øvrige vegetation^{2,3,4}, men forekommer kun spredt og mindre hyppigt, hvor der er hjemmehørende makrofyter til stede^{4,6}. Påvirkningen af invertebratfaunaen er ikke entydigt negativ, men afhænger af, hvilke makrofyter grøn cabomba erstatter⁵.

Påvirkning af økosystemfunktioner: 2 (middel). Grøn cabomba er vurderet til at påvirke økosystemfunktioner middel. Den danner tætte tæpper af vegetation, der udskygger den øvrige vegetation, reducerer iltudvekslingen med luften og nedsætter derved vandets iltindhold. Det giver ildelugtende vand, hvilket påvirker de øvrige organismer i vandet negativt⁶. Desuden angives det, at næringsstofcyklus bliver påvirket negativt⁶.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for grøn cabomba er af hensyn til forsigtighedsprincippet vurderet til lavt, men der mangler viden om emnet. Der kan potentielt være betydelige omkostninger forbundet med at rense søer invaderet af grøn cabomba.

Helbredseffekter: 0 (ingen). Der er ingen kendte helbredseffekter for grøn cabomba.

Kilder

- ¹ Schou, J.C.C., Moeslund, B., Båstrup-Spohr, L., Sand-Jensen, K. 2017. Danmarks Vandplanter. BFN's Forlag.
- ² Miljøministeriet. Carolina cabomba. *Cabomba caroliniana*. <https://mst.dk/natur-yand/natur/artsleksikon/froeplanter/carolina-cabomba/> (besøgt 5. april 2022).
- ³ Invasive species compendium. *Cabomba caroliniana* (Carolina fanwort). <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/cabicompndium.107743> (besøgt 5. april 2022).
- ⁴ Hogsden, K.L., Sager, E.P.S., Hutchinson, T.C. 2007. The impacts of the Non-native Macrophyte *Cabomba caroliniana* on Littoral Biota of Kassarabog Lake, Ontario. *J. of Great Lakes Research* 33(2), 497-504.
- ⁵ Grutters, B.M.C., Pollux, B.J.A. Verberk, W.C.E.P, Bakker, E.S. 2015. Native and Non-native Plants Provide Similar Refuge to Invertebrate Prey, but less than Artificial Plants. *PlosOne* 10(4), e0124455.
- ⁶ Baus, E., Branquart, E., Stiers, I., Triest, L., Vanderhoeven, S., Van Landuyt, W., Van Rossum, F., Verloove, F. 2009. *Cabomba caroliniana* - Invasive Species in Belgium: Available at <https://ias.biodiversity.be/species/show/120>.
- ⁷ List of Invasive Alien Species of Union concern https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm (besøgt 14. juni 2022).
- ⁸ EU-forordningen om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EU-forordning nr. 1143/2014). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R1143-20191214>.
- ⁹ Arter.dk, art: Grøn cabomba – *Cabomba caroliniana*. <https://arter.dk/taxa/taxon/details/629211f4-f785-ea11-aa77-501ac539d1ea>.